

בבית המשפט העליון

בע"ם 8416/15

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: פלונית

בקשת רשות לערער על פסק הדין של בית המשפט המחוזי
בנצרת (כב' השופט ע' טאהא) ברמ"ש 54665-08-15 מיום
10.11.2015

בשם המבקש: עו"ד מאיה הר ציון; עו"ד אורי נחמני

בשם המשיבה: עו"ד ארנון שוטלנד

בשם פרקליטות המדינה: עו"ד דינה דומיניץ

החלטה

1. למבקש ולמשיבה – בני זוג לשעבר שהתגרשו ביום 12.2.2015 – 5 ילדים משותפים, כולם קטינים (להלן: הקטינים). בחודש מאי 2014 הגיש המבקש תביעה למשמורת על הקטינים ולקביעת הסדרי ראייה (להלן: התביעה). בחודש ספטמבר 2014 עברה המשיבה להתגורר במקלט לנשים מוכות עם הקטינים עקב טענותיה לאלימות מצד המבקש כלפיה. ביום 20.11.2014 הורה בית המשפט לענייני משפחה בטבריה (כב' השופט מ' שדאפנה) כי בהסכמת הצדדים תיוותר המשמורת הזמנית על הקטינים בידי המשיבה עד להכרעה בתביעה; וכי יקוימו הסדרי ראייה בין המבקש לבין שלושה מהקטינים (שכן שתי הקטינות הבוגרות אינן מעוניינות בקשר עמו). במהלך החודשים יוני ויולי 2015 הגיש המבקש כמה בקשות לבית המשפט לענייני משפחה, שעניינן מתן החלטה בדבר הוצאת הקטינים מן המקלט; ו"מתן צו למניעת הוצאת הילדים מן המקלט לכל מקום אחר מלבד בית המגורים" [שב"שוב מ' – ע' פ'], זאת עקב כוונת המשיבה להעתיק את מקום מגוריה ומגורי הקטינים ליישוב במרכז הארץ. בית המשפט

לענייני משפחה נעתר ביום 20.7.2015 לבקשות המבקש והורה על יציאת המשיבה והקטינים מהמקלט; ועל מתן צו מניעה זמני האוסר על המשיבה להעביר את מקום מגורי הילדים ליישוב המדובר במרכז הארץ או לסביבתו (להלן: צו המניעה). זאת, תוך שאימץ את המלצות הגורמים המקצועיים שמהן עלה כי השהות הארוכה במקלט מפתחת בקטינים תחושות של ניכור הורי כלפי המבקש וכי לכן מומלץ להגביר את תדירות המפגשים בינם לבין המבקש. בית המשפט עמד בהחלטתו על כך שטובת הקטינים מחייבת בשלב זה למנוע מהמשיבה להעתיק את מגוריהם מאחר ויהיה בכך כדי לסכל את חידוש הקשר של המבקש עם הקטינים ולמנוע את קיום הסדרי הראייה אשר הומלצו במסגרת תביעת המבקש שטרם הוכרעה. לבסוף, בית המשפט עמד בהחלטתו על הפגם שנפל בהתנהלות המשיבה שהתכוונה להעתיק את מקום מגורי הקטינים למרכז הארץ מבלי ידיעת והסכמת המבקש וללא אישור בית המשפט ומצא כי זו עולה כדי חוסר תום לב. ביום 11.8.2015, במסגרת בקשה מטעם המשיבה לעיון חוזר בהחלטה זו, קבע בית המשפט לענייני משפחה כי המשיבה והקטינים יעזבו את המקלט וישובו להתגורר ביישוב מ'; וככל שהמשיבה מעוניינת לעבור למקום אחר "במרחק סביר" תודיע על כך לבית המשפט.

2. המשיבה הגישה בקשת רשות לערער על ההחלטה מיום 20.7.2015 ובצדה בקשה לעיכוב ביצועו של צו המניעה. ביצועו של הצו עוכב בהסכמת הצדדים החל מיום 1.9.2015; ובהסכמתם גם ניתנה רשות ערעור כך שהבקשה נדונה כערעור. בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט ע' טאהא) קיבל את ערעור המשיבה; ביטל את צו המניעה הזמני והתיר למשיבה לעבור להתגורר ביישוב במרכז הארץ, בכפוף להחלטות בית המשפט לענייני משפחה בהליך העיקרי המתנהל לפניו בנושאי הסדרי הראייה והמשמורת. בית המשפט קבע אמנם כי המשיבה עשתה דין לעצמה כשערכה הכנות להעתיק את מגורי הקטינים ללא הסכמת המבקש וללא אישור בית המשפט. עם זאת, נקבע כי בעניין זה כשלעצמו אין כדי להטות את הכף באופן אוטומטי לטובת המבקש ולטובת מתן צו המניעה. עוד נקבע כי שגה בית המשפט לענייני משפחה שלא נתן משקל לשיקולים נוספים פרט להתנהלותה של המשיבה, ובעיקרם טובת הקטינים וזכותה של המשיבה לשנות את מקום מגוריה במרוחק מהמבקש אגב שיקום חייה לאחר הגירושין. בית המשפט ציין כי ממילא עקב עיכוב ביצוע הצו חל שינוי בנסיבות, שכן המשיבה והקטינים עברו להתגורר במרכז הארץ; המשיבה החלה בעבודה חדשה באזור זה; והקטינים נקלטו במסגרות חינוכיות שם. נקבע כי טובת הקטינים צריכה להיבחן באספקלריה של המציאות החדשה שנוצרה; וזו מלמדת כי טובת הילדים היא דווקא שהמצב הנוכחי יעמוד בעינו שכן שינויים נוספים בחיי הקטינים "שרק החלו

בתהליכי קליטה והסתגלות עלולים לפגוע בהם, ומכך יש להימנע בשלב זה". בית המשפט קבע גם כי דינה של החלטת בית המשפט לענייני משפחה מיום 11.8.2015 להתבטל שכן היא כופה על המשיבה ועל הקטינים להתגורר ביישוב מ' מבלי שישנם טעמים טובים לכך. עוד נקבע כי בית המשפט לענייני משפחה לא נתן דעתו לכך שהמרחק ממקום מגוריו הנוכחי של המבקש למקום מגוריהם של הקטינים הוא סביר ומאפשר לקיים הסדרי ראייה סבירים; מה גם שבהיעדר זיקה מיוחדת בין המבקש לבין המקום מגוריו הנוכחי, אין זה מן הנמנע כי המבקש יעתיק את מקום מגוריו לקרבת הקטינים במרכז הארץ.

3. מכאן הבקשה שלפניי, שבמסגרתה טוען המבקש כי בית המשפט המחוזי חרג מסמכותו עת התערב בקביעות עובדתיות של בית המשפט לענייני משפחה אשר התרשם משורה של חוות דעת של גורמים מקצועיים וטיפוליים שלפיהן טובת הקטינים היא בשמירה על קשר תדיר ורציף עם המבקש. עוד נטען כי פסק הדין מכשיר בדיעבד את הפרת החלטת בית המשפט לענייני משפחה על ידי המשיבה, שפועלת בחוסר תום לב ותוך עשיית דין עצמי. לשיטת המבקש, פסק הדין יכול לגרום ל"מדרון חלקלק" שלפיו פעולות חד צדדיות וקביעות עובדות בשטח של הורים בסכסוכי משמורת תוכשר בדיעבד תוך הסתמכות על פסק דין זה, ושהדבר מצדיק דיון ב"גלגול שלישי" בבית משפט זה. המבקש מוסיף כי בית המשפט המחוזי לא נתן משקל הולם לקשר שבין המבקש לבין הקטינים, ואף לא לטובת הקטינים שמניעת הקשר עם אביהם נוכח המרחק הפיזי פוגעת בהם, כעולה מעמדתם של הגורמים המקצועיים. עוד טוען המבקש כי פסק הדין של בית המשפט המחוזי שינה את מאזן הכוחות בין הצדדים והביא לשינוי המצב הקיים במקום לשמרו.

4. ביום 10.12.2015 הוריתי על קבלת תשובת המשיבה כמו גם על קבלת עמדת גורמי הרווחה באמצעות פרקליטות המדינה. המשיבה טוענת בתשובתה כי מקרה זה אינו מקים שאלה עקרונית המצדיקה דיון בבית משפט זה. המשיבה מוסיפה כי גם לגופו של עניין אין עילה להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי, שראה לשנות מקביעותיו של בית המשפט לענייני משפחה אשר נפלו בהן – כך המשיבה – שגיאות שיש בהן לפגוע בטובת הקטינים. המשיבה טוענת בנוסף כי המרחק הפיזי בין הקטינים לבין המשיב אכן מעיב על הקשר ביניהם, אך כי במכלול נסיבות העניין טובתם של הקטינים מצדיקה כי יישארו במקום מגוריהם הנוכחי במרכז הארץ. יוער כי עובר להגשת תגובתה הגישה המשיבה בקשה לצרף כראיה תסקיר מטעם גורמי הרווחה שנערך ביום 6.12.2015.

5. גורמי הרווחה, שעמדתם הובאה כאמור באמצעות פרקליטות המדינה, הביעו דעתם כי טובת הקטינים נפגעת במצב הקיים שבו הם מתגוררים במרחק פיזי רב מהמבקש שאינו מאפשר להם לקיים שגרת חיים נורמטיבית תוך שמירה על קשר משמעותי עם אביהם. הודגש כי אף שפסק הדין של בית המשפט המחוזי התבסס על קביעות במישור טובת הקטינים, הן לא נשענו על עמדת גורמי הרווחה שלא הובאה לפניו. גורמי הרווחה המליצו כי על הצדדים להתגורר במרחק סביר זה מזו, ואין מניעה שתהא זו המשיבה שתעבור עם הקטינים לאזור מגוריו של המבקש אף שהדבר ייאלץ את הקטינים לשנות את מקום מגוריהם פעם נוספת. לתגובה זו צורף התסקיר מיום 6.12.2015 שצירופו התבקש על ידי המשיבה.

6. לאחר שעיינתי בבקשה, בתשובת המשיבה ובעמדת גורמי הרווחה, החלטתי לעשות שימוש בסמכותי לפי תקנה 410 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, ולדון בבקשה כאילו ניתנה רשות והוגש ערעור לפי הרשות שניתנה. פסק הדין של בית המשפט המחוזי, אף שניכר כי בבסיסו עמדו שיקולי טובת הקטינים, ניתן מבלי שניתן משקל מספק לעמדתם המקצועית של גורמי הרווחה באותה עת אשר כאמור סברו כי טובת הקטינים תומכת בהגברת תדירות המפגשים בין המבקש לבין הקטינים ועל כן מחייבת דווקא את צמצום המרחק הפיזי בין המבקש לבין הקטינים. כידוע, נודעת חשיבות רבה להתרשמותם של הגורמים המקצועיים, אשר בעזרת חוות דעתם – בין היתר – למד בית המשפט מהי טובת הקטין בנסיבותיו של מקרה קונקרטי; ואשר ככלל, ייטה בית המשפט לקבל את המלצותיהם, הגם שברי כי אין הוא פטור מהפעלת שיקול דעת עצמאי (דנ"א 1892/11 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלונית, פ"ד סד(3) 356, 455-454 (2011); רע"א 1841/08 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה יג(5) (22.5.2008)). זאת ועוד, עמדתם זו של גורמי הרווחה הוסיפה והתחדדה בתסקיר מיום 3.1.2016 שהוגש לעיוני – אשר מטבע הדברים לא עמד לעיון של הערכאות הקודמות – שבו עמדו גורמי הרווחה במפורש על כך כי טובת הקטינים בטווח הרחוק תומכת בצמצום המרחק בינם לבין המבקש; וזאת גם במחיר של טלטלה מסוימת כעת, אם אכן יאולצו להעתיק פעם נוספת את מקום מגוריהם. נוכח האמור, החלטתי לקבל את הערעור ולבטל את פסק הדין של בית המשפט המחוזי. כפי שעולה מתגובת פרקליטות המדינה, נושא הסדרי הראייה עדיין תלוי ועומד בבית המשפט למשפחה, לאחר דיון שהתקיים ביום 30.12.2015 בעקבות התסקיר שהוגש ביום 6.12.2015. הדיון יוחזר אפוא לבית המשפט לענייני משפחה, לפניו יוצג גם התסקיר העדכני, ובית המשפט יחליט באשר להסדרי הראייה הזמניים כחכמתו. בצד זאת, עד להכרעה אחרת של בית

המשפט לענייני משפחה יעמוד המצב הקיים בעינו, כך שהמשיבה והקטינים יוסיפו להתגורר ביישוב במרכז הארץ.

סוף דבר, הערעור מתקבל בהתאם לאמור בפסקה 6 לעיל. הבקשה לצירוף הראיה – היא התסקיר מיום 6.12.2015 – מתייתרת משזו צורפה ממילא לעמדה שהוגשה מטעם פרקליטות המדינה. אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ד' בשבט התשע"ו (14.1.2016).

ש ו פ ט